

Proti žalobe, ktorou sa žalobník domáhal na žalovanej strane zaplataenia žalobnej pohľadávky, bránila sa žalovaná strana tým, že sa svojho záväzku proti žalobníkovi sprostila, keď sumu žalobnej pohľadávky zaplatila obci O. v dôsledku platebnej záповedi, ktorú obec vydala, aby vydobyla nedoplatok na obecnej prirážke k pozemkovej dani, ktorým bol žalobník dlžen.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobe vyhoveľy. N a j v y š š í s ú d dovoľaciu žiadosť žalovanej strany zamietol.

D ô v o d y:

Nie je sporné, že suma, ktorú zaplatila žalovaná strana na obci O. na základe jej záповedi platenia pohľadávky, je údajný nedoplatok na obecnej prirážke k dani pozemkovej, ktorým je vraj žalobník dlžen a »záповeď« nemá byť nič iného než exekučné vymáhanie dlžnej prirážky obcou zabavením dlžníkovej pohľadávky.

Z predpisov § 345 zák. č. 76/1927 a vl. nar. č. 175/1927 Sb. z. a n. — ktoré byly pre rozhodnutie sporu jedine smerodajné — vyplýva celkom nepochybne, že vymáhanie obecných prirážok neprislúcha obciam, ale len úradom daň vymeravším (vid' Sb. n. s. č. 12691) a že obec O. hore uvedeným postupom osobovala si pravomoc, ktorá jej neprislúchala.

Skúmanie, či nález administratívneho úradu obstojí po stránke formálnej, najmä či úrad bol k vydaniu nálezu príslušným, je právom a povinnosťou sudcovského uvažovania (Sb. n. s. č. 2198, 4690, 5714), a preto odvolací súd právom preskúmal záväznosť uvedeného nálezu a právom vyslovil, že takýto akt, vydaný nepríslušným úradom, ako akt absolútne zmätočný nie je záväzným. Záväznosť tohoto aktu nemôže vyvolať ani tá okolnosť, že záповeď neobsahuje sdelenia, že ide o obecnú prirážku k pozemkovej dani, lebo táto ďalšia formálna vada nálezu nemôže ísť na ľarchu strany, ale práve naopak ide na ľarchu administratívneho úradu, ktorý je povinný pojať do svojho nálezu všetko, aby strana mohla vedieť, či úrad pokračoval v medziach svojej pravomoci.

V dôsledku toho nemala žalovaná strana tohoto absolútne zmätočného administratívneho aktu dbať a keď tak učinila, ide to na jej vrub a nemôže plnenie, vykonané na jeho základe, namietat' proti žalobníkovej pohľadávke.

Bolo preto treba dovoľaciu žiadosť zamietnuť.

Čís. 15984.

Uplatňovanie nároku na odškodné za úraz, ktorý stihol žalobníka pri konaní ručných služieb požadovaných obcou podľa § 39 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n., nepatrí na porad práva.

(Rozh. z 10. marca 1937, Rv IV 653/36.)

Žalobník domáhal sa žalobou odškodného na žalovanej obci na tom základe, že pri drobení kameňa na stavbu cesty — ktorú prácu konal ako ručnú službu, požadovanú žalovanou obcou podľa § 39 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n. — vletel mu do oka úlomok kameňa a tým stratil oko, a to zavinením žalovanej obce, lebo mu nedala k práci ochranné okuliare.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobu z vecných dôvodov zamietly. N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu s účinkom aj na rozsudok súdu I. stolice zbavil účinnosti a spor pre sporu prekážajúcu okolnosť § 180 č. 1 Osp. zastavil.

D ô v o d y :

Pro řešení otázky, zda žalobní nárok je soukromoprávní aneb veřejnoprávní, je rozhodující okolností, že strana, jež se domáhá plnění od svého odpůrce, domáhá se tohoto plnění jako druh proti druhu v poměru souřadnosti aneb v poměru nadřízenosti resp. podřízenosti (srv. rozh. nejv. soudu Úr. sb. č. 2368). V konkrétním případě žalovaná politická obec nepovažovala od dovolatele plnění služeb jako druh od druhu v poměru souřadnosti, nýbrž požadovala od něho jako o d s v é h o o b y v a t e l e v poměru nadřízenosti t. zv. ruční službu podle § 39 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n. Dovolatel se tomuto vyzvání žalované politické obce, vydanému na základě předpisů veřejného práva, podrobil jako příslušník této obce, nastoupil tedy požadovanou ruční službu v poměru podřízenosti vůči obci, jež ho vyzvala k plnění služeb na základě zákonných ustanovení veřejnoprávních. Utrpěl-li dovolatel úraz při konání služby, uložené mu žalovanou obcí jako podmínkem veřejnoprávním v poměru veřejnoprávní nadřízenosti, vznikl žalobní nárok dovolatelův z veřejnoprávního poměru žalované obce k dovolateli jako jejímu obyvatele, jenže se jejímu veřejnoprávnímu příkazu podrobil. Proto nemůže právem dovolatel uplatňovati tento žalobní nárok na náhradu škody před občanskými soudy pro nepřípustnost pořadu práva (bod 1 § 180 Osp.). Okolnosti sporu překážející uvedené v bodě 1 § 180 Osp. nutno dbáti z úřední povinnosti podle § 540 Osp. v znění bodu 10 čl. III. zák. č. 23/1928 Sb. z. a n. v každém stadiu sporu.

Čís. 15985.

Neprekáža použitiu čl. III. zák. č. 251/1934 Sb. z. a n., že rozsudok odvolacieho súdu pred vydaním cit. zákona bol už predmetom rozväzovacie usnesenia Najvyššieho súdu.*)

(Rozh. z 12. marca 1937, Rv III 542/36.)

N a j v y š š í s ú d dovolaciu žiadosť odmietol z týchto

d ô v o d o v :

Podľa čl. III. zákona zo dňa 11. decembra 1934, č. 251 Sb. z. a n., vydaného iba po rozväzovacom usnesení Najvyššieho súdu v tomto

*) Viz pro právní oblast českomoravskou čl. I. č. 2.